

Mikrovalokuvaus kirjasto- ja arkistolaitosten palveluksessa.

Teknillisessä Aikakauslehdessä (1947 s. 309—) on maisteri K.-E. OLSONI julkaissut humanistejakin kiinnostavan artikkelin ns. mikrovalokuvauksen hyödyllisyydestä arkisto- ja kirjastotekniikalle. »Huolimatta tekniikan yleisestä valtavasta kehityksestä ovat meidän mahdollisuutemme välittää ja säilyttää sen saavuttamat tulokset ja seurata sen kehitystä eri aloilla vielä aivan epätyydyttävät ja pääosaltaan samat kuin sata vuotta sitten. Olemme hautautumassa omien hengentuotteidemme paisuvan julkaisuvirran alle.» Tämän toteamuksen jälkeen kirjoittaja mm. sanoo:

»Mikrofilmin avulla voidaan kätevästi ja halvalla jäljentää haluamamme aineisto haluttuun kokoon filminauhalle. Pienennyssuhde on nykyisin käytössä olevilla koneilla 8:n ja 30:n välillä tarpeen mukaan. On erityyppisiä automaattisia koneita eri tarkoituksia ja eri suurta käyttöä varten. Parhaat koneet ovat melkein täysiautomaattisia. On mahdollista päästä paljon pienempiin pienennyssuhteisiin, mutta niiden käytännöllinen sovellutus on vielä kokeiluasteella. Toisaalta nykyiset menetelmät jäävät edelleen käytäntöön, sillä niillä on omat tehtävänsä.

Mikrovalokuvauksen käyttö on kehittynyt erikoisesti kirjallisuuspalvelutoiminnan yhteydessä ja sieltä levinnyt tekemään kaikkia niitä lukemattomia tehtäviä ja palveluita, joita se nykyisin suorittaa erikoisesti tieteen, teollisuuden ja kaupan palveluksessa. Kirjallisuuspalvelulle se on tehnyt mahdolliseksi toimittaa käytännöllisesti katsoen minkä tahansa kirjan tai dokumentin sitä tarvitsevalle mihin tahansa maailmassa, jonne posti- ja lentoyhteys on olemassa, lentokoneen nopeudella. Tällä on ollut tavaton merkitys siirtomaille ja muille keskuksista erillään oleville seuduille. Se on suunnilleen samalla tavoin tehnyt mahdolliseksi saattaa painetun ja kirjoitetun

sanan kaikkien nähtäväksi kuin radio omalla alallaan. Nykyisin, milloin vain on tarpeellista, voidaan käyttää myös värifilmiä. — — — Mikrovalokuvaus on nopeaa ja yksinkertaista suorittaa ja samanlaista, oli sitten kysymys mistä kirjallisesta tuotteesta tahansa. Sen avulla voidaan taloudellisesti ottaa joko yksi tai useampia kopioita. Se on oikovalovedoksen veroinen. Vain suurista painoksista puheen ollen se ei ole enää taloudellinen, koska sen kustannukset eivät alene jatkuvasti painoksen määrän kasvaessa. — — —

Mikrofilmin lukemista varten on kehitetty suuri joukko erilaisia lukulaitteita, jotka tekevät lukemisen helpoksi ja vaivattomaksi. Usein voi samalla laitteella ottaa välittömästi luettaessa jäljennöksen halutusta asiakirjasta tai kirjan sivusta.

Arvokkaat ja tärkeät asiakirjat on helppo sijoittaa mikrovalokuvattuina kassa-kaappiin tai muuhun turvalliseen talteen, mikä toimenpide muuten voisi olla mahdoton tilan puutteen vuoksi.

Mikrovalokuvausta käyttämällä voidaan muodostaa mikrofilmiarkistoja ja -kirjastoja, joihin voidaan kerätä kaikki tarvittava aineisto täydellisenä, minkä kokoaminen muuten voisi olla täydellinen mahdottomuus aineiston laadun, harvinaisuuden tai muiden syiden takia. Mainittakoon esimerkkinä Tukholmassa olevan suomalais-ugrilaisen instituutin alaltaan keräämä ja mikrovalokuvaama arkisto ja kirjasto. — — — mikrovalokuvaus [on] kirjallisuuspalvelun tärkein apuneuvo ja oleellinen osa nykyisestä kirjallisuuspalvelutyöstä. Vain sen avulla voi kirjallisuuspalvelu toimia todella tehokkaasti ja toimeksiantajansa tyydytykseksi. Koska kaikki eivät voi hankkia tarpeellisia laitteita, sekä toisaalta kansainvälisen ja kansallisen yhteistyön helpottamiseksi on syntynyt keskuksia, jotka huolehtivat mikrovalokuvauksesta ja toisinaan myöskin aineiston hankinnasta. Tällaisia keskuksia on kaikissa tärkeimmissä maissa ja ne valokuvaavat vuosittain jo miljardeja kuvia. Vain eräs amerikkalainen liike Michiganissa valokuvasi viime vuonna 900 kilometriä mikrofilmiä.

Mikrofilmi nykyisellään on kuitenkin vain eräs kehityksen vaihe, ja tutkimustyö sen kehittämiseksi on erittäin vilkasta. Sen tuloksista mainittakoon, että nykyisin jo voidaan kuvata $12,5 \times 7,5$ cm:n kokoisen kirjastokortin taakse 1.000 tavallista kirjan sivua, ja käytännössä on jo kortteja, joiden taakse mahtuu 200—300 kirjan-sivua. Tällaisia kortteja voidaan tehdä ja tehdäänkin filmistä. Menetelmä on samantapainen kuin saksalaisten käyttämä ns. mikropistemenetelmä, jolloin kokonainen kirjan sivu sisältyi yhteen i:n pisteeseen. Ranskalaiset ja hollantilaiset erikoisesti ovat kehittäneet tätä edelleen ja päässeet pitkälle, kuten allekirjoittanutkin on voinut todeta. Amerikka ei siis yksinomaan määrää kehitystä. Näin suuri pienennysaste avaa aivan uusia näköaloja. Voimme tällöin sijoittaa kirjoituspöytämme oikeanpuoleiseen osaan 1.000.000 kirjan kirjaston, kokonaisen suurliikkeen arkiston ja jatkuvasti uutta aineistoa päivittäin. Ei ole mahdotonta, että voimme vielä hallita tätä aineistoa ns. elektroniaivojen periaatteiden mukaan laadituilla laitteilla jne. Näin voidaan antaa mielikuvituksen lentää. Kuitenkin kaiken tämän toteutuminen on vain ajan kysymys ja atomipommin ratkaisuun nähden paljon yksinkertaisempi probleema. Mutta sen toteutuminen on myös välttämätöntä, jotta emme hukkuisi geometrisessa sarjassa lisääntyvään maailman kirjalliseen tuotantoon ja pystyisimme hallitsemaan tietämistämme, johon emme nyt kykene.»